

8. 12. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jmenování statutárního orgánu soudem

Zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) přinesl drobné změny i v oblasti jmenování statutárních orgánů kapitálových společností, přičemž cílem tohoto článku je na tyto změny poukázat. Na první pohled největší změna spočívá v logickém rozdělení hmotné a procesní úpravy mezi zákon o obchodních korporacích a zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních (subsidiárně s občanským soudním řádem). Tyto změny však nejsou jediné, které nová soukromoprávní úprava přináší.

Rödl & Partner

Historický exkurz

Právní úprava účinná do konce roku 2013 upravovala jmenování statutárních orgánů kapitálových společností pro akciové společnosti v ustanovení § 194 odst. 2 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník (dále také jako "ObchZ" nebo "obchodní zákoník") a pro společnosti s ručením omezeným v ustanovení § 135 odst. 2 ve spojení s § 194 odst. 2 ObchZ. Tato úprava tudíž byla prakticky stejná pro oba typy společností, neboť § 135 odst. 2 ObchZ přímo odkazoval na § 194 odst. 2 ObchZ, aniž by sám cokoliv blíže upravoval. V souladu s ustanovením § 194 odst. 2 ObchZ byl soud oprávněn jmenovat nového člena představenstva nebo jednatele v případě, že tento člen nebyl jmenován příslušným orgánem ve lhůtě tří měsíců od skončení funkčního období předchozího člena statutárního orgánu. Návrh na jmenování člena statutárního orgánu soudem byla oprávněna podat osoba, jež na tom osvědčila právní zájem. Takovéto jmenování soudem bylo jen na omezenou dobu, a to na dobu do zvolení nových členů/člena příslušným orgánem společnosti. Souhlas nového člena statutárního orgánu se svým jmenováním se zásadně vyžadoval s výjimkou situací, kdy tímto novým členem statutárního orgánu byl společník nebo akcionář, přičemž tento společník či akcionář se současně nemohl své funkce vzdát.[1]

Obchodní zákoník dále částečně upravoval procesní otázku jmenování člena statutárního orgánu soudem, přičemž místně příslušným soudem pro jmenování člena statutárního orgánu byl obecný soud kapitálové společnosti. Účastníky řízení byli (i) navrhovatel, (ii) společnost, byla-li zde osoba, která je oprávněna jejím jménem nebo za ni jednat, a (iii) osoba, jež měla být soudem jmenována za člena statutárního orgánu.

Zákon o obchodních korporacích z výše uvedené úpravy obchodního zákoníku přímo vychází, přináší však některé odlišnosti, které mohou mít, jsou-li dotčenými osobami opomenuty, zásadní význam na průběh a délku řízení o jmenování člena statutárního orgánu soudem.

Jmenování jednatele soudem

První změna oproti právní úpravě obchodního zákoníku spočívá ve zkrácení lhůty, ve které má valná hromada povinnost zvolit nového jednatele, přičemž tato lhůta se zkracuje na jeden měsíc a klade tak v důsledku vyšší nároky na zbývajícím jednatele, jsou-li tací, a společníky společnosti v nutnosti rychleji na změny reagovat. Na rozdíl od obchodního zákoníku není pro jmenování jednatele soudem

nutné, aby jednatelé nebyli schopni plnit svou funkci. Soud tedy může a musí jmenovat nového jednatele i v situaci, kdy jsou zvoleni i další jednatelé schopní společnost řádně vést a jednat v jejím zastoupení. Původní odkaz na ustanovení § 71 odst. 2 ObchZ upravující možnost jmenovat jednatelem společníka i bez jeho souhlasu a neoprávněnost společníka z takto jmenované funkce odstoupit[2] do nové právní úpravy převeden nebyl. Jednatel jmenovaný soudem tak musí bez výjimek se svým jmenováním souhlasit a může způsobem a za podmínek stanovených zákonem o obchodních korporacích ze své funkce odstoupit. Neexistence úpravy týkající se odměňování soudem jmenovaných jednatelů či odkazu na obdobné použití jiného ustanovení[3] přináší další nejasnosti ohledně odměňování soudem jmenovaného jednatele.

Z chybějícího odkazu na úpravu představenstva akciové společnosti lze dovodit, že úprava obsažená v ustanovení § 198 odst. 3 zákona o obchodních korporacích bude plně aplikovatelná i na jednatele tvořící kolektivní orgán a korektiv spočívající v nutnosti neschopnosti jednatelů plnit své funkce se neuplatní.

Osoby mající právní zájem na jmenování nového jednatele budou nejčastěji společníci, členové dalších orgánů společnosti, likvidátor, insolvenční správce nebo zaměstnanci společnosti. Tento okruh je pouze demonstrativní a právní zájem tak bude nutné posuzovat vždy s ohledem na individuální situaci.[4]

Nadále zůstává zachována sankce možnosti zrušení a likvidace společnosti, není-li jednatel včas zvolen příslušným orgánem nebo není-li následně podán návrh na jmenování jednatele soudem.

Jmenování člena představenstva soudem

I v případě jmenování člena představenstva dochází ke zkrácení reakční doby svěřené valné hromadě zákonem o obchodních korporacích k volbě nového člena představenstva, přičemž lhůta pro takovou volbu se zkracuje ze tří měsíců na měsíce dva. U jmenování člena představenstva soudem zůstává zachována nutnost neschopnosti představenstva bez chybějících členů plnit své funkce.

V ostatním lze odkázat na výše uvedený popis jmenování jednatele soudem, neboť je totožný se jmenováním člena představenstva.

Procesní stránka jmenování člena statutárního orgánu soudem

Jak již bylo zmíněno v úvodu, procesní stránka jmenování jednatele soudem byla přesunuta do zákona o zvláštních řízeních soudních. Věcná příslušnost zůstala krajským soudům, místní příslušnost je nově svěřena soudu, u něhož je společnost zapsána v obchodním rejstříku. Faktická změna místní příslušnosti tak oproti předcházející úpravě nastává u společností se sídlem ve Středočeském kraji, u kterých bude o jmenování jednatele či člena představenstva rozhodovat Městský soud v Praze jakožto rejstříkový soud.

Účastníci řízení již nejsou zákonem přímo vyjmenováni a je nutné je dovodit z obecné úpravy obsažené v ustanovení § 6 zákona o zvláštních řízeních soudních. Účastníky řízení tak budou návrhové, osoba jím navržená na funkci člena statutárního orgánu a zřejmě i společnost, byť je diskutabilní, nakolik je rozhodování o obsazení statutárního orgánu rozhodováním o právech a povinnostech společnosti. Problematická situace však nastane ve chvíli, kdy zde nebude žádná osoba oprávněná společnost zastupovat. V takovém případě bude nutné aplikovat ustanovení § 29 odst. 2 občanského soudního řádu a soud bude povinen jmenovat společnost opatrovníka. Taková povinnost bude mít za následek další prodloužení řízení o jmenování člena statutárního orgánu soudem a v důsledku toho to může mít velice závažný dopad na fungování a existenci dotčené společnosti. Nelze si proto než posteskout nad netransformováním úpravy ObchZ, která společnost bez osob

oprávněných za ni jednat z účastenství na řízení vylučovala.

Bude zajímavé sledovat, zda budou soudy postupovat v souladu s výše uvedenými pravidly a zda místo striktního výkladu zákona nebudou i nadále rozhodovat podle toho, jak byly doposud po dlouhá léta zvyklé a nebudou na jmenování opatrovníků trvat.

JUDr. Petra Budíková, LL.M.,
advokátka/Associate Partner

[Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.](#)

Platněřská 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 163 111

Fax: +420 236 163 799

e-mail: prag@roedl.cz

[1] Jak vyplývá z odkazu na ustanovení § 71 odst. 2 věty druhé, třetí, čtvrté a páté ObchZ.

[2] Nově upraveno v ustanovení § 270 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník

[3] V původní úpravě bylo odměňování vyřešeno odkazem na ustanovení § 71 odst. 6 ObchZ.

[4] Je zřejmé, že právní zájem nebude dán v případě kvalifikovaného společníka oprávněného v souladu s § 187 odst. 2 za určitých podmínek svolat valnou hromadu zcela, bude-li takový kvalifikovaný společník schopen na takto řádně svolané valné hromadě zvolit ať už sám nebo společně s dalšími společníky nového jednatele.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak nastavit smlouvy s dodavatelem podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Jak soutěžní právo reaguje na pohlcování startupů technologickými giganty aneb fenomén](#)

vražedných akvizic

- Žaloba na fair exit vůči společníkům s. r. o. jednajícím ve shodě
- Reklamáce vad stavby
- Hodnotící dotazníky jako obchodní sdělení v kontrolním plánu ÚOOÚ pro rok 2026
- Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty
- Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů (jednatel × společnost)
- Jak se vyhnout zákazu a postihu dohod o určování cen pro další prodej?
- Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky
- Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy
- Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?